

**SORUŐTURMA VE KOVUŞTURMA KONUSU UYUŞTURUCU VEYA UYARICI
MADDENİN MÜSADERESİ KARARI VE İNFAZI USULÜNE İLİŞKİN
MUHTASAR AÇIKLAMA**

Prof. Dr. İzzet ÖZGENÇ

Müsadere kararı, kural olarak, mahkumiyet hükmü ile birlikte verilir ve hükmün bir bölümünü oluşturur. İstisnai durumlarda, sanık hakkında mahkumiyet hükmü kurulmadan da münhasıran müsadereye hükmedilebilmektedir. Örneğın, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde bulunduran kiőinin yargılama sırasında ölmesi halinde, düşme kararı verilmekle birlikte, el konulan uyuşturucu veya uyarıcı maddenin müsaderesine hükmedilmektedir. Bu itibarla, el konulan uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin, suç delili olarak Cumhuriyet başsavcılığında nezdinde muhafaza edilmesi gerekmekte ve bu muhafaza süreci de uyuşturucu veya uyarıcı maddenin müsaderesine ilişkin hükmün kesinleşmesine kadar devam etmekte idi. Müsaderenin infazı, hüküm kesinleőtikten sonra mümkündür.¹ Bu uygulamanın beraberinde önemli bir külfet barındırdığı izahattan varestedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, müsadere hükmünün infazı, **imha** suretiyle icra edilmektedir.^{2,3}

12.6.1933 tarihli ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanununun 20. maddesinde 28.3.2023 tarihli 7445 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, el konulan uyuşturucu veya uyarıcı maddenin henüz **soruőturma aşamasında** iken de **müsaderesine** karar verilebilmesinin yolu açılmış olmaktadır. Buna göre, soruőturmanın konusunu oluőturan uyuşturucu veya uyarıcı madde ile ilgili **müsadereye** Cumhuriyet savcısının talebi üzerine **sulh ceza hakimî karar** verecektir. Soruőturmayı yürüten Cumhuriyet savcısının önce, el konulan maddenin uyuşturucu veya uyarıcı madde niteliğında olup olmadığını Adli Tıp Kurumu marifetiyle tespit ettirmesi gerekmektedir. El konulan maddenin uyuşturucu veya uyarıcı madde niteliğında olduğu Adli Tıp Kurumu Raporuyla tespit edildikten sonra, Cumhuriyet Başsavcılığında bu maddeden bir miktarı delil olarak kullanılmak üzere muhafaza altında tutmaya devam edecek ve bakiye miktarla ilgili olarak müsadere kararı verilmesini sulh ceza hakiminden talep edecektir.

Sulh ceza hakimliğinin müsadere kararının kesinleşmesi üzerine, karara konu madde, “**2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik**”, m. 18 hükümlerine göre **imha** edilecektir.

Dosyada delil olarak kullanılmak üzere muhafaza altında tutmaya devam edilen uyuşturucu veya uyarıcı madde ise, hükümlerle birlikte müsadere edilecektir.

¹ “**2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik**”, m. 13, 14. Ayrıntılı açıklamalar için bkz. ÖZGENÇ, İzzet/ŐAHİN, Cumhuriyet: İnfaz Hukuku, 5. bası, Ankara, Ekim 2022, sh. 235 vd.

² Hüküm kesinleőtikten sonra, Cumhuriyet savcılığınca mahalli mülki amirliğe teslim edilen uyuşturucu madde ve müstahzarlarının imhası, **Valilik** nezdindeki **imha heyeti** tarafından gerçekleştirilmektedir (Bkz. “**2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik**”, m. 18).

³ Ancak, müsaderesine hükmedilen afyon ile afyondan elde edilen ve tıbbi kullanımı olan uyuşturucu veya uyarıcı maddeler, Toprak Mahsulleri Ofisine teslim edilir (Bkz. “**Haőhaőın Ekimi, Kontrolü, Toplanması, Değerlendirilmesi, İmhası, Satın alınması, Satılması, İhracı ve İthali Hakkında Yönetmelik**”, m. 7, f. 4).

Ancak işaret etmek gerekir ki, **müsadereye ilişkin hükümde, dosya kapsamında ne miktarda uyuşturucu veya uyarıcı maddeye el konulduğunun ve bunun ne kadarının sulh ceza hakiminin kararı ile müsadere edildiğinin, karar tarih ve sayısı ile birlikte açıkça belirtilmesi gerekir.**

2313 sayılı Kanuna 7445 sayılı Kanunla eklenen geçici maddeye göre; 7445 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarih (5 Nisan 2023 tarihi) itibarıyla kovuşturma evresinde, yargılama, istinaf veya temyiz aşamasında olan dosyalarda müsadere kararı, **ilk derece mahkemesi** tarafından hemen, davanın sonuçlanmasını beklenmeden, yukarıda belirtilen usul çerçevesinde verilmesi ve bu kararın infaz edilmesi gerekir. Belirtmek gerekir ki, ilk derece mahkemesinin bu kararı, mahiyet itibarıyla bir hüküm değildir.